

Kultur- og likestillingsdepartementet

postmottak@kud.dep.no

Hålogaland Amatørteaterselskap (HATS) drifter et kompetansesenter som skal styrke og bidra til utvikling av revy, teater, dans og andre sceniske uttrykk. HATS virksomhet i Nord-Norge er forankret i Den nordnorske kulturavtale. HATS eies av aktører i det frivillige scenekunstheltet i Nord-Norge og på Svalbard. Det frivillige scenekunstheltet omfatter også scenekunstnere og pedagoger som arbeider med ungdom og amatører.

Innspill til Kunstnermeldingen

Takk for muligheten for å gi innspill til kunstnermeldingen. Den nordnorske kulturavtalen har gitt rammer som sikrer forutsigbarhet og satt kulturpolitiske mål for et samlet kunst- og kulturfelt i Nord-Norge. Det er behov for å styrke den kulturelle infrastrukturen i Nord- Norge med frilansere, kompani og institusjoner som har tilstrekkelige ressurser til å levere på høyt kunstnerisk nivå, uten å måtte finansiere dette med et stort lappeteppe av prosjektstøtte.

Vi er glad for at fylkeskommunene i nord skal lage en scenekunststrategi for Nord-Norge. Dette vil være et redskap for å se på oppgavefordeling, og ikke minst synliggjøre kompleksiteten og det internasjonale arbeidet organisasjonene/institusjonene har. Det vil også synliggjøre at organisasjonene/institusjonene i nord har behov for et robust frilansfelt som kan bidra inn i ulike produksjoner og prosjekter. For at HATS skal drive med utviklingsarbeid, kurs og prosjekter er vi helt avhengig av at det er mange frilansere i landsdelen som har kapasitet til å ta oppdrag for oss. I skrivende stund mangler vi instruktører med regi kompetanse. Derfor er det særlig viktig for oss at de nasjonale støtteordninger når landsdelens kunstnerbefolkning, og stimulerer til større etablering i nord. Samtidig med stor vilje og støttende tiltak og uttrykt mål for kulturpolitikken fra fylkeskommuner og kommuner i nord, er det bekymringsfullt at de kommunale og

regionale støtteordningene er kraftig redusert de siste årene. Dette betyr at det meste av kunst finansieres gjennom sentrale ordninger, og det gir mindre maktspredning og utgjør en risiko for ytringsmangfoldet.

Regionalt kulturfond

Vi tror tiden er inne for at den nasjonale kulturpolitikken tar hensyn til at regionene har ulikt behov og ulike utfordringer. Dersom vi hadde fordelt ansvar og oppgaver på nytt, ville da ikke den nasjonale kulturelle infrastruktur bestått av regionale enheter? Både pandemi og klimautfordringer viser oss at vi må tenke mer «kortreist» i alle ledd. Det mangler nasjonale fond som er tilpasset produksjoner, prosjekter og kunstnerisk arbeid som foregår i nord. Vi lever i en landsdel med små og spredte miljøer, og en høy grad av tverrfaglig samarbeid. Det fordrer støtteordninger som imøtekommer samarbeid mellom enkeltkunstnere, ulike miljøer og institusjoner. Derfor kan det regionale kulturfondet bli særlig nyttig i nord.

De nasjonale støtteordningene til det frivillige kulturfeltet er heller ikke innrettet slik at de treffer behovet hos aktører i nord. Støtteordningene Frifond Teater (LNU) og Amatørteater i gruppe/ Spelmidler (Kulturrådet) har regelverk og søkedatoer som stenger for muligheter til å søke. Videre er det svært beklagelig at disse støtteordningen ikke er søkbare for profesjonelle kunstnere som bidrar til amatør, barne- og ungdomsprosjekter/aktiviteter rundt om i landet. Vi tror dette hadde vært en liten brikke for enkelt å fått mer aktivitet der barn og unge medvirket, og kunstnere hadde fått noe mere inntekt for kunstnerisk virksomhet.

Utover dette ønsker vi å gi innspill på spørsmål som departementet stiller:

- Kunstkritikere mangler i nord, dette betyr at kunstnere i nord i alt for liten grad blir «sett» Vi mener dette er en viktig del av kunstfeltet der det er behov for å arbeide med langsiktige planer om rekruttering og finansiering av kunstkritikken.
- Ytringsklima er godt i nord, og her tåles uenighet. Utfordringen derimot er at det er få kunstnere som deltar i ordskiftet i de redigerte media. Her må kunstorganisasjonene ta et større ansvar.

- Utfordringen med å bosette seg utenfor byer er tilgang på atelier/ prøverom/fagfelleskap - og at det koster mer å reise - å bli sett av feltet når du ikke er «der det skjer».
- Kunstnere som har enkeltpersonsforetak må ha tilgang på de samme sosiale rettigheter som de som driver AS, uten at det blir for stor inngangsum.
- De næringspolitiske virkemidlene treffer kulturnæringene dårlig. Her er det behov for endringer, og Hermetikken kulturnæringshage kan inviteres inn som rådgiver.
- I nord er samiske og kvenske en del av det mangfoldige kunstfeltet. I en tid der en bygger opp strukturer, må det også være målrettede tiltak på utdanningssiden som støtter behovet for «ettervekst» av kunstnere med samisk og kvensk bakgrunn.
- Kunstens lokaler der amatører og frilasere har råd å være er ofte ikke universelt utformet
- At representativitet, geografisk tilstedeværelse i landsdelen og samfunnsoppdrag blir gjort til et mål for kunst og aktiviteter.

Tromsø 28. september 2022

Irene Nordhaug Hansen

Daglig leder

Dokumentet er elektronisk behandlet og derfor ikke underskrevet.